

Europarlamenttivaalit 2024 / Uusien ennakkoäänestyspaikkojen kartoittaminen

Kaupunginhallitus 02.10.2023 § 414

Vuoden 2024 presidentinvaalin ja europarlamenttivaalien valmistelevat toimenpiteet

Valmistelijat hallintojohtaja Ben Weizmann
 kehittämispäällikkö Jussi Järvenpää
 vs. hallintosihteeri Sarianna Saarikettu-Pulkkinen

Vuonna 2024 toimitetaan kahdet yleiset vaalit: tasavallan presidentin vaali (presidentinvaali) sekä Suomesta valittavien Euroopan parlamentin jäsenten vaalit (europarlamenttivaalit).

Presidentinvaalin ensimmäinen vaali toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024. Ennakkoäänestysajanjakso on kotimaassa 17.–23.1.2024. Jos 28.1.2024 toimitettavassa vaalissa kukaan ehdokkaista ei saa vähintään puolta annetuista äänistä, toimitetaan kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä toinen vaali sunnuntaina 11.2.2024. Toisen vaalin ennakkoäänestysajanjakso on kotimaassa 31.1.–6.2.2024.

Europarlamenttivaalien vaalipäivä on sunnuntai 9.6.2024. Ennakkoäänestysajanjakso on kotimaassa 29.5.–4.6.2024.

Kunnanhallituksen tulee tehdä päätökset yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista hyvissä ajoin siten, että paikkoja koskevat tiedot voidaan merkitä oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään (VAT) presidentinvaalissa perjantaihin 3.11.2023 klo 12 mennessä ja europarlamenttivaaleissa perjantaihin 22.3.2024 klo 12 mennessä.

Ennakkoäänestyksen järjestäminen

Kokkolan kaupungilla on hyvät valmiudet hoitaa vaalien ennakkoäänestys omana toimintana. Keskusvaalilautakunnan nimeämät vaalivirkailijat ja vaalitoimikunnan jäsenet ovat tottuneita ja kokeneita äänestyksen suorittajia.

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista, lukumäärästä, aukioloajoista ja sijainnista sekä määrää ennakkoäänestyspaikkoina olevat sosiaalihuollon toimintayksiköt. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakkoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Lisäksi ennakkoäänestys voidaan laissa säädetyin edellytyksin järjestää äänestäjän kotona (kotiäänestys). Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakkoäänestyspaikka ei saa olla avoinna en-

nen klo 8.00 eikä klo 20.00 jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen klo 9.00 eikä klo 18.00 jälkeen.

Oikeusministeriö lähettää kunnille vaalien alla ohjeistusta ennakoäänestyspaikkojen määrittämisestä ja äänestyksen järjestämisestä ja kehottaa kuntia kiinnittämään huomiota mm. seuraaviin seikkoihin:

Ennakoäänestyspaikkoja on oltava riittävästi

Kunnan on ehdottomasti huolehdittava siitä, että yleisiä ennakoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään ja myös kunnassa asioivien muiden kuntien äänioikeutettujen määrään, jotta ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjälle mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.

Ennakoäänestyspaikkojen sijainti

Ennakoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppoa tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Yksi hyvä tapa on sijoittaa äänestyspaikat sinne, missä äänestäjien muutoinkin tiedetään liikkuvan. Ennakoäänestyspaikan on oltava aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät tulisivat sinne mieluusti.

Ennakoäänestyspaikkojen esteettömyys

Liikuntavammaisten ja muiden liikkumisesteisten henkilöiden ennakoäänestämismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota. Mahdollisuuksien mukaan vammaisten käyttämille kulkuvälineille on pyrittävä varaamaan pysäköintitilaa ennakoäänestyspaikan välittömässä läheisyydessä ja järjestämään heidän avustamisensa äänestyspaikan ulko- ja sisäpuolella.

Järjestyksenpidon ja vaalimainontakiellon huomioiminen

Ennakoäänestyspaikan on sekä tiloiltaan että sijainniltaan sovittava tarkoitukseensa myös järjestyksenpidon kannalta. Mikäli ennakoäänestyspaikka perustetaan esim. kauppakeskukseen, kunnan keskusvaalilautakunnan on tarvittaessa etukäteen oltava yhteydessä kauppakeskuksen johtoon ja varmistauduttava siitä, että ennakoäänestys otetaan asianmukaisesti huomioon kauppakeskuksen muussa toiminnassa.

Riittävästi tilaa ja vaalitoimitsijoita

Ennakoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti äänestäjän vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten (Vaalilain 56 § 2 mom). Tärkeä näkökulma oli etenkin turvallisuus, äänestäjän tulee olla turvallista äänestää ja vaalitoimitsijoiden tulee olla turvallista hoitaa tehtäviään.

Presidentinvaalissa ennakoäänestyspaikkojen tulee olla samat sekä ensimmäisessä että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Europarlamenttivaalien ennakoäänestyspaikat voivat olla samat kuin presidentinvaalissa.

Kokkolan kaupungin ennakoäänestyspaikoiksi esitetään Kokkolan kaupungintaloa, Kälviän ja Lohtajan kirjastoa, Ullavan aluetoimistoa sekä Koivuhaan Palvelukeskusta.

Presidentinvaali:

Kokkolan kaupungintalo	Kauppatori 5, 67100 Kokkola
ke-pe 17.–19.1.2024	klo 9.00–19.00
la-su 20.–21.1.2024	klo 10.00–16.00
ma-ti 22.–23.1.2024	klo 9.00–19.00
Mahdollinen 2. vaali	
ke-pe 31.1.–2.2.2024	klo 9.00–19.00
la-su 3.–4.2.2024	klo 10.00–16.00
ma-ti 5.–6.2.2024	klo 9–19.00

Kokkolan kaupunginkirjasto	Isokatu 3, 67100 Kokkola
Koivuhaan Palvelukeskus	Mäntynäädänkatu 6, 67800 Kokkola
ke-pe 17.–19.1.2024	klo 10.00–17.00
la-su 20.–21.1.2024	klo 11.00–15.00
ma-ti 22.–23.1.2024	klo 10.00–17.00
Mahdollinen 2. vaali	
ke-pe 31.1.–2.2.2024	klo 10.00–17.00
la-su 3.–4.2.2024	klo 11.00–15.00
ma-ti 5.–6.2.2024	klo 10.00–17.00

Kälviän aluetoimisto	Kälviäntie 24, 68300 Kälviä
Lohtajan kirjasto	Metsäpellontie 2, 68230 Lohtaja
Ullavan kirkonkylän kirjasto	Vionojantie 29, 68370 Ullava
ke-pe 17.–19.1.2024	klo 9.00–17.00
la-su 20.–21.1.2024	klo 11.00–15.00
ma-ti 22.–23.1.2024	klo 9.00–17.00
Mahdollinen 2. vaali	
ke-pe 31.1.–2.2.2024	klo 9.00–17.00
la-su 3.–4.2.2024	klo 11.00–15.00
ma-ti 5.–6.2.2024	klo 9.00–17.00

Europarlamenttivaalit:

Kokkolan kaupungintalo	Kauppatori 5, 67100 Kokkola
ke-pe 29.–31.5.2024	klo 9.00–19.00
la-su 1.–2.6.2024	klo 10.00–16.00
ma-ti 3.–4.6.2024	klo 9.00–19.00

Kokkolan kaupunginkirjasto	Isokatu 3, 67100 Kokkola
Koivuhaan Palvelukeskus	Mäntynäädänkatu 6, 67800 Kokkola
ke-pe 29.–31.5.2024	klo 10.00–17.00

la-su 1.–2.6.2024	klo 11.00–15.00
ma-ti 3.–4.6.2024	klo 10.00–17.00

Kälviän aluetoimisto	Kälviäntie 24, 68300 Kälviä
Lohtajan kirjasto	Metsäpellontie 2, 68230 Lohtaja
Ullavan kirkonkylän kirjasto	Vionojantie 29, 68370 Ullava
ke-pe 29.–31.5.2024	klo 9.00–17.00
la-su 1.–2.6.2024	klo 11.00–15.00
ma-ti 3.–4.6.2024	klo 9.00–17.00

Ennakkoäänestyspaikkoja ovat myös sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat laitokset ja muut kaupunginhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt.

Laitosäänestyspaikkoja ovat:

K-P:n sosiaali- ja terveysterveystyö (Soite), K-P:n hyvinvointialue
1.1.2023 lähtien
Honkaharjun toimintakeskus
Kuusikummun palvelutalo
Attendo/Villa Lehto
Emeliehemmet
Pettersborg Servicehem
Sotainvalidien palvelutalo
Tervakartano
Kvikant
Attendo/Aava
Attendo/Kaarna
Karelia-koti
Fiona/Rytirinne
Hoitokoti Majakka
Kokkolan Validia-talo
Keski-Pohjanmaan Hoitopalvelu
Kårkulla
Palvelukeskus Leporanta
Palvelukeskus Lepola
Palvelukeskus Hopijakumpu
Palvelutalo Kurkikartano
Palvelutalo Joutsenranta

Vaalipäivän äänestyksen järjestäminen

Jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Erityisistä syistä äänestyspaikka voidaan sijoittaa äänestysalueen tai kunnankin ulkopuolelle, jollei siitä aiheudu äänestäjille kohtuutonta haittaa. Vuoden 2024 vaaleissa noudatetaan sitä äänestysaluejakoa, joka tulee voimaan 1.1.2024 ja joka perustuu kuntien 31.8.2023 mennessä Digi- ja väestötietovirastolle ilmoittamiin äänestysaluejakopäätöksiin.

Kaupunkiympäristö / kaupunkitoimitilat on ottanut kantaa vuoden 2024 vaalipäivien äänestyspaikkoihin ja todennut, että kyseiset kaupungin omistamat kiinteistöt soveltuvat eduskuntavaalien äänestyspaikoiksi investointien osalta.

Vaalipäivän äänestyspaikkojen esitys liitteessä A.

Liite A § 414

Vaalipäivän äänestyspaikat

Vaalien ulkomainonta

Vaalien ulkomainonta suositetaan aloitettavaksi niillä alueilla, jotka ovat kunnan hallinnassa ja määräysvallassa, viikkoa ennen ennakoäänestyksen aloittamista. Kunnalla ei ole lakisääteistä velvoitetta vaalimainonnan järjestämiseen. Ulkomainospaikkoja valittaessa on otettava huomioon vaalilain säännökset, jotka edellyttävät, että vaalimainoksia ei sijoiteta ennakoäänestys- tai äänestyspaikalle ja niiden läheisyyteen siten, että niiden voitaisiin katsoa vaikuttavan äänestäjien vaalivapauteen. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, etteivät vaalimainokset näy vaalihuoneistoon tai sen sisäänkäyntiin.

Hallintoyksikkö esittää, että rekisteröidyille puolueille ja valitsijayhdistyksille annetaan mahdollisuus mainostaa ehdokkaita kunnan järjestämissä vaalimainospaikoissa maksutta kuten ennenkin. Kaupunginhallituksen päätöksen (3.10.2022 § 438) mukaisesti kaupungin järjestämä vaalimainonta keskitetään ennakoäänestyspaikkojen läheisyyteen.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, että

- 1 Kokkolan kaupunki vastaa vuoden 2024 vaaleissa ennakoäänestyksen järjestämisestä
- 2 ennakoäänestyksen käytännön järjestelyistä ja vaalihenkilöstöresursseista huolehtii keskusvaalilautakunta
- 3 vuoden 2024 molemmissa vaaleissa ennakoäänestyspaikkoina toimivat edellä luetellut äänestyspaikat aukioloaikoiheen
- 4 laitosäänestyspaikkoina ovat edellä mainitut laitokset ja sosiaalihuollon toimintayksiköt
- 5 se hyväksyy vaalipäivän äänestysalueiden nimet, paikat ja aukioloajat liitteen A mukaisesti vuoden 2024 vaaleihin
- 6 kunnan järjestämä vaalimainonta keskitetään ennakoäänestyspaikkojen läheisyyteen ja aloitetaan presidentinvaalien osalta 10.1.2024 ja europarlamenttivaalien osalta 22.5.2024 ja että sen kustannuksista vastaa kaupunki.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.

Kaupunginhallitus 18.12.2023 § 577

Laitosäänestyspaikkoja on tarkennettu seuraavasti:

Keski-Pohjanmaan keskussairaala
Honkaharjun toimintakeskus
Kuusikummun palvelutalo
Pettersborg Servicehem
Sotainvalidien palvelutalo
Tervakartano
Asumisyksikkö Kvikant
Attendo/Villa Lehto
Attendo/Aava
Attendo/Kaarna
Attendo/ Hakalahti
Attendo/ Ventus
Humana Villa Lehto, Marinkainen
Karelia-koti
Palvelutalo Fiona
Hoitokoti Majakka
Kokkolan Validia-talo
Folkhälsan Park & Plaza
Soldalens Katarinegården
Soldalens Karlebyboende
Palvelukeskus Leporanta
Palvelukeskus Lepola
Palvelukeskus Hopijakumpu
Palvelutalo Kurkikartano
Palvelutalo Joutsenranta

Kaupunginjohtaja

Laitosäänestyspaikkoina ovat edellä mainitut laitokset ja sosiaali-
huollon toimintayksiköt. Oikeutetaan keskusvaalilautakunnan sihteerin
täydentämään listaa tarvittaessa.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.

Keskusvaalilautakunta 04.03.2024 § 13
189/00.00.00.01/2024

Valmistelija

hallintojohtaja Ben Weizmann
hallinnon assistentti Sarianna Saarikettu-Pulkinen

Kokkolassa oli presidentinvaalissa kuusi ennakoäänestyspaikkaa,
joka muihin samankokoisiin kaupunkeihin verrattuna on varsin iso
määrä (esim. Järvenpäässä ja Riihimäellä 3
ennakoäänestyspaikkaa). Osaltaan tätä selittää kaupungin
maantieteellinen koko sekä alueelliset väestökeskittymät.

Presidentinvaalin ennakkoäänestysmäärät äänestyspaikoittain olivat 1. vaalin osalta (17.1.–23.1.2024) ja suluissa 2. vaalin osalta (31.1.–6.2.2024) seuraavat: kaupungintalo 6 339 (6 232) ääntä, kaupungin kirjasto 3 144 (3 306) ääntä, Koivuhaan palvelukeskus 943 (897) ääntä, Kälviän aluetoimisto 1 288 (1 227) ääntä, Lohtajan kirjasto 533 (500) ääntä ja Ullavan kirjasto 194 (180) ääntä, yhteensä 12 441 (12 342) ääntä. Ullavan osuus annetuista ennakkoäänistä oli 1,6 % (1,5 %). Todetaan, että pelkkiin äänestyspaikan henkilöstökuluihin peilaten yhden äänen hinta oli Ullavassa 13,50 euroa (13,30 euroa), kuusinkertainen edullisimpaan kaupungin kirjastoon verrattuna 2,25 euroa (2,18 euroa). Kaupungintalolla annetun äänen hinta oli 2,40 (2,50) euroa, Koivuhaassa 6,20 (6) euroa, Lohtajalla 7,60 (8) euroa sekä Kälviällä 2,50 (2,90) euroa. Äänen hintaa lisää vielä esim. päivittäinen kuljetus kaupungintalolle, jota ei otettu hinnoissa huomioon.

Vaalien järjestämisprosessien tarkastelun työryhmä on kokoontunut 12.12.2023, jolloin on kartoitettu ennakkoäänestyksen järjestämismahdollisuutta kaupoissa ja kauppakeskuksissa europarlamenttivaalien (ennakkoäänestys 29.5.–4.6.2024) osalta.

Työryhmä totesi, että soveltuvimpia paikkoja sijainniltaan ja tiloiltaan ovat Citymarket, Minimani ja Prisma. Halpa-Hallin ja kauppakeskus Chydenian läheisyydestä löytyy jo ennakkoäänestyspaikka (kaupunginkirjasto). Citymarketia, Minimania ja Prismaa on lähestytty kyselyllä, jossa on tiedusteltu halukkuutta/mahdollisuutta järjestää ennakkoäänestykseen soveltuva tila. Vastaukset pyydettiin perjantaihin 9.2.2024 mennessä. Määräaikaan mennessä soveltuvaa tilaa tarjosivat Citymarket (2 eri vaihtoehtoa) sekä Prisma. Minimani ei antanut vastausta. Kysely sekä kauppojen vastaukset ovat oheismateriaalina. Tarjottuja tiloja on arvioitu muun muassa sijainnin ja tilojen soveltuvuuden (esteettömyys) näkökulmasta. Saatujen vastausten perusteella todetaan, että vaihtoehdoista Citymarketin valintaa ennakkoäänestyspaikaksi puoltaa juuri sen sijainti suhteessa jo aiemmin päätettyihin ennakkoäänestyspaikkoihin, tilan maksuttomuus ja että kalustus ainakin osittain voidaan hoitaa kaupan toimesta.

Europarlamenttivaaleissa on ollut kaikista vaaleista pienin äänestysaktiivisuus. Ylimääräisiä kalusteita, koneita, viivakoodinlukijoita tms. ei ole, joten uusi ennakkoäänestyspaikka tarkoittaa lisähankintoja sekä työmäärän lisääntymistä (materiaalin kuljetukset kalusteiden, tarvikkeiden, IT-laitteiden sekä äänten päivittäiset kuljetukset kaupungintalolle). Ennakkoäänestyksen ajankohta osuu koulujen päättymisviikonlopulle (1.6.), joten työntekijöitä on hankalampi saada töihin. Uusi ennakkoäänestyspiste tarkoittaisi vähintään kahta uutta vaalitoimitsijaa.

Kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen ennakkoäänestyspaikoista europarlamenttivaaleihin 2.10.2023 § 414. Asia tulee käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 11.3.2024, jotta mahdolliset muutokset ennakkoäänestyspaikkatietoihin voidaan kirjata vaalitietojärjestelmään pe 22.3. klo 12 mennessä.

Puheenjohtaja	Keskusvaalilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että
	<ol style="list-style-type: none">1. ennakkoäänestyspaikkoja täydennetään K-Citymarketilla (Heinolankaari 9), aukioloajat samat kuin kaupunginkirjastossa ja Koivuhaan palvelukeskuksessa.2. asia tarkastetaan kokouksessa.
Päätös	Keskusvaalilautakunta hyväksyi päätösesityksen.